№ 10

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 22 Stycznia v. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 13 stycznia.

Podług *Ruskiego Inwalida* z dnia 10 t. m., naczelnikiem orenburskiego okręgu celnego nayłaskawiey mianowany, odstawny jenerał major *Głowiński*, z przemianą rangi woyskowey na cywilną, rzeczywistego radcy stanu.

Podług teyże gazety z dnia 11go: JEGO CESARSKA Mość naywyżey rozkazać raczył, znayduiących się przy Jey Cesarskiey Wysokości Wielkiey Xiężnie ALEXANDRZE FEDEROWNIE, assesorów kollegialnych: *Żukowskiego* i sekretarza Jey Wysokości *Szambo*, podnieść na radców dworu. Sekretarz kancellaryi kollegium admiralicyi 5tey klassy *Koszański*, nayłaskawiey mianowany naczelnikiem oddziału kommissoryatskiego expedycyi gospodarstwa tegoż kollegium, z pensyą i pieniędzmi na kwaterę, w etacie położonemi, mianowicie po 2500 rubli na rok. Sędzia moskiewskiego sądu zadwornego 3go departamentu, radca kollegialny *Zukow*, na własną prośbę, dla słabości zdrowia, przy zupełnem uwolnieniu ze służby, z Naymiłościwszych względow otrzymał w pensyi dożywotniey, pobieraną przezeń roczną płacę zupełną po 600 rubli.

Podług gazety sankt petersburskiey z dnia 12go stycznia: w przeciągu miesiąca listopada r. z., wartość towarów zagranicznych, do portu ryzkiego przywiezionych, wynosi 1,397,085 r. 36 kop., a rossyyskich, które z portu wyszły, 2,824,760 r. 50 kop.

W *Tulczynie* z 13 na 14 grudnia r. z., o godzinie 1szey z północy, była wielka błyskawica z grzmotami. Powietrze było wtedy bardzo spokoyne, a mróz 12 stopni dochodził. Sniegu tam zgoła nie mają, a jesień tak była piękna, iż nikt z mieszkańców podobney nie pamięta.

Rzeki *Wolga* i *Wazuza* w *Zubcowie* stanęły z 8go na 9ty grudnia, a 20go śnieg wypadł.

Z Petropawłowskiey komory pograniczney donoszą: iż od 1go lipca do 1go grudnia r. z wyszło ztamtąd pięć karawan, z tych dwie do stepy kirgiskayzackiey na 160 wielbłądach i 5ciu powozach, a 330 pakow z towarami; trzy zaś do *Kokańskich* krajow, które z tuteyszym *dworem zamianowym* handel prowadzą, na 624, a przybyłych z *Troicka* azyatów na 263, w ogóle na 887 wielbłądach, 1774 paki z towarami; wysłano zaś za granicę, prócz przywiezionych z *Troicka*, rękodzieł jedwabnych, bawełnianych, wełnianych i niciannych, różnych metallów, korzeni, futer delikatnych, farby koszenilli, drzewa sandałowego, cukru, i t. d. w ogóle na 398 450 r. 60 kop.

Hrabia *Chreptowicz*, mistrz dworu przybył do St. Petersburga.

Kurs petersburski dnia 9 stycznia: dukat holenderski nowy 11 r. 20 kop. Zmiana złota 2 r. 87 kop. Zmiana srebra 2 rub. 73 kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6§ assygn.	- po	— —	99¼	procentow
6§ brzęczącą monetą		—	96¼	
5§ takąż	- -	—	81¼	

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 27 stycznia
(z Gazety Warszawskiey.)

NAYJAŚNIEYSZY PAN, podczas pobytu Swojego w *Warszawie*, ozdobić raczył orderem ś. *Stanisława klassy 1szey*: Hrabię *Sierakowskiego*, radcę stanu, prezesa delegacyi administracyyney; *Szaniawskiego*, radcę stanu, dyrektora jeneralnego wychowania publicznego. *Tenże order klassy 2giey otrzymali*: *Wichliński* Piotr, kommisarz wydziału skarbowego w kommissyi województwa mazowieckiego; xiądz kanonik *Goldman*, proboszcz zgierski; *Brocki* referendarz stanu; *Gliński* referendarz stanu: *Lipiński* Józef, wizytator jeneralny szkół; *Bellefroid* Antoni, referendarz stanu nadzwyczayny, kommisarz delegowany do obwodu łomżyńskiego; *Mostowski Jan*, prezes kommissyi województwa augustowskiego. *Klassy 3ciey*: Józef *Mieroszewski*; *Kuhnel* doktor medycyny; Marcin *Zaleski* referendarz stanu, członek kommissyi wyznań religiynych i oświecenia publicznego; Wawrzeniec *Surowiecki*, członek powyższey kommissyi; Edward *Rakiety*, sekretarz jeneralny powyższey kommisyi; Jan *Augustynowicz*, naczelnik wydziału wyznań religiynych; Jan *Radomiński*, naczelnik wydziału wychowania; Stanisław *Dzwonkowski*, naczelnik wydziału funduszów; Jan *Kuszewski*, kommisarz jeneralny dóbr supprymowanych; xiądz Jakób *Falkowski*, rektor instytutu głuchoniemych; Ignacy *Drożylewski*, *Bułatowicz*, *Balicki*, urzędnicy rossyyscy 8 klassy; Walenty *Domżalski*, referendarz stanu nadzwyczayny, naczelnik wydziału dochodów niestałych w kommis. rząd przych. i skarb.; Antoni *Bobrowski*, intendent jeneralny skarbu; Michał *Stempczyński*, kommisarz wydziału dóbr rządowych w kommissyi województwa mazowieckiego; Karol *Stryiński*, kommisarz delegowany do obwodu mławskiego; Jakób *Trzciński*, kommisarz delegowany do obwodu lipnowskiego; Antoni *Kłobukowski*, kommissarz delegowany do obwodu łęczyckiego; Franciszek *Hassmann*, kommisarz wydziału administracyi i oświecenia publicznego w kommissyi województwa sandomierskiego; *Łukawski*, dziedzic miasta i dóbr Łaszczów; Henryk *Deboli*, kommisarz delegowany do obwobu krasnystawskiego; Karol *Leszewski*, marszałek seymiku łęczyckiego; Woyciech *Szamota*, marszałek seymiku rawskiego. 4tey *klassy*: Antoni *Dunin*, kommisarz dóbr rządowych; Franciszek *Berski* inspektor jeneralny dróg i mostów; Leon *Neuachowicz* administrator dochodów konsumpcyynych Warszawy; Teodor *Zelisławski*, szef sekcyi skarbowey przy kommisyi wojew. kaliskiego; Karol *Kurpiński*, mistrz kapeli dworu J. C. K. Mości; Stanisław *Deszert*, sekretarz prezydyalny w kommissyi rządowey wyznań relig. i oświecenia publicznego; Józef *Elsner*, rektor szkoły muzyczney w Warszawie; *August Jakob*, profesor w królewsko-warszawskim uniwersytecie; Karol *Varenne* professor malarstwa w powyższym uniwersytecie: *Iliczewski* urzędnik 8 klassy; *Nikityn*, *Wołkownikow*, *Skrebicki* 2gi urzędnicy 9 klassy; *Obrazcow* urzędnik 10 klassy; *Sztamm* urzędnik 12 klassy; Antoni *Zgłobicki*, szef kontroli w kommissyi rządowey przychodów i skarbu; Józef *Stoss* referent w dyrekcyi dochodów niestałych przy teyże kommissyi; Wincenty *Rzeszotarski*, kommis-

sarz delegowany do obwodu kujawskiego; *Ueberscher*, intendent jeneralny lasów górnictwa; Stanisław *Dnot de Vigneule*, pocztmistrz w Iwanowicach; Jan *Keller* pocztmistrz w Kielcach; Wincenty *Stokowski*, kommissarz wydziału woyny i policyi w kommissyi województwa krakowskiego; Ludwik *Podstawka*, inżynier dróg i mostow w powyższém województwie; Stanisław *Niewiadomski* prezydent miasta Kielc; Teodor *Kisielnicki*, kommisarz delegowany do obwodu lubelsk.; Józef *Ertel*, Franciszęk *Jabłonski* sekretarze w radzie stanu.

Niemcy.

Weimar dnia 13 stycznia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Onegday powróciła tu J. C. W. Wielka Xiężna Rossyyska *Marya*, z małżonkiem swoim Wielkim Xięciem dziedzicznym Sasko weymarskim i córkami, z *Pilsen*, gdzie się widziała z N. Cesarzem Jmcią Rossyyskim, Bratem swoim.

Mrozy dochodzą tu do 16stu stopni i zaczynamy cierpieć niedostatek wody.

Austrya.

Wiedeń dnia 15 stycznia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Gdy Król neapolitański przybył do tuteyszey stolicy, przyjęli go na schodach zamkowych Arcy-Xiążę następca tronu, i Arcy-Xiążę *Franciszek Karol*, wnukowie jego, oraz młody Xiążę *Reichstad*, jego prawnuk; który z młodzieńczą wesołością pocałował go w rękę. Dnia 8 b. m. małżonka wspomnionego Monarchy przybyła do zamku. Król polował tegoż dnia w okolicy *Schönburg*.

Zdaje się rzeczą pewną, iż w tuteyszey stolicy odprawi się kongres niemiecki, którego głównym celem ma bydź dalsze urządzenie wolności druku.

Rossyyscy radcy stanu Hrabia *Matuszewicz* i kawaler *Sewerin*, przybyli tu z *Florencyi*; Baron *Strogonow*, rossyyski kamerjunker wyjechał ztąd do Morawii.

W *Tryeście* rozchodzi się pogłoska o blizkiém połączeniu margrabstwa Morawii i Xięztwa Szlązka Austryackiego z królestwem Czeskiém pod zarząd jednego gubernatora, który ma mieć tytuł jeneralnego kapitana. Przeznaczają Arcy-Xięcia *Karola* na tę wysoką dostoyność, którą już będąc ministrem woyny, piastował; a wtedy urządził spiesznie 60 batalionów legionu czeskiego, co Europę wprawiło w zadumienie i wskazało miarę źródeł Austryi. Wspomniony Arcy-Xiążę ma mieszkać w *Pradze*, i nadal interessa tego kraju mają bydź ułatwiane bezpośrednio między jeneralnym kapitanem i N. Cesarzem.

Francya.

Paryż dnia 10 stycznia.
(z Gazety Warszawkiey.)

Tuteyszy *Monitor* umieścił co następuje: „Czytamy w pewney gazecie z d. 17 grudnia, iż Pan *Vasserot*, marszałek polny i dowódca 3ciey brygady dywizyi woyska wschodnich Pireneów, odebrał od jenerała *Miny* powinszowanie przez wysłanego adjutanta, a gdy przypadkiem spotkał jenerała *Minę* na ulicy w *Bourg-Madame*, rzekł do oficerów jego orszaku: *Nie jest teraz chwila odpowiadać na takie komplimenta.* Mamy niewątpliwe i oczywiste dowody, iż to wszystko jest fałszem, i poczytujemy sobie za powinność i ukontentowanie, abyśmy to podali do publiczney wiadomości, dla oddania sprawiedliwości walecznemu i dobremu oficerowi, oraz wiernemu słudze Króla i oyczyzny.“

Dziennik Rozpraw zawiera następujący wyjątek z pewney gazety angielskiey: „Wielu politycznych pisarzów uznaje za rzecz niepodobną, aby w Hiszpanii ustanowiono izbę parów, co dla utrzymania prawdziwey polityczney wolności, jest bardzo potrzebném. Zachodzą wprawdzie niemałe w tém trudności. W niektórych prowincyach nadzwyczayna jest liczba ślachty, z których wielu nie różni się od chłopów ani majątkiem, ani nauką. Znayduje się oraz druga jeszcze klassa, która niedawno podniosła się przez względy u dworu, i nie posiada w narodzie wziętości potrzebney Parom. Mimo tego przecież liczyć można 50 lub 60 sławnych rodzin ślacheckich, które ze wszech miar są godne tworzyć dziedziczną arystokracyą. Są między nimi bardzo światli i zdatni mężowie. Ci powinniby stanowić zarod nowo tworzącey się izby, do którey potem, dla dogodzenia żądaniom niższey ślachty, możnaby przydać Parów, tak obieranych jak w Szkocyi. Ustanowienie więc izby wyższey nie jest niepodobném. Światli anglicy i francuzi chcą, aby hiszpani zmienili w ten sposob konstytucyyny swóy systemat, a przezto utwierdzili go, i zabiegli niebezpiecznym wzruszeniom, któreby się zawsze zdarzały, jeśliby tylko jedna izba była obok władzy królewskiey.“

Słychać, iż przed kilku miesiącami, dla oszczędności, zniesiono kilka urzędów w ministeryum interessow zagranicznych; lecz natomiast miano powiększyć płacę tym, którzy się na swoich mieyscach utrzymali.

Na obiedzie dyplomatycznym, danym d. 8 b. m. przez Hrabiego *Pozzo di Borgo*, posła rossyyskiego przy dworze tuteyszym, znaydowali się wszyscy zagraniczni posłowie, oprócz tylko Xięcia *San Lorenzo*, posła hiszpańskiego.

Dnia 7 b. m. przybył tu z *Wiednia* goniec do ministra interessów zagranicznych, a nazajutrz inny goniec z *Londynu*.

Pan *Köchlin*, który wydał *opis wypadków w Kolmarze dnia 2 i 3 lipca*, został skazany zaocznie na jednoroczne więzienie i zapłacenie 3000 fr. kary pieniężney, a Pan *Chantpie*, który to pismo drukował, na jednomiesięczne więzienie i 300 fr. kary pieniężney.

Dnia 5 b. m. umarł tu jenerał *Pommereuil*. Urodził się r. 1745 w *Fougéres*, departamencie *Ille* i *Vilaine*, a przed rewolucyą był już wybornym oficerem artylleryi. Zasiadał w kommissyi, przed którą *Napoleon Bonaparte* zdawał examen, czyli zasługuje na przyjęcie do królewskiey szkoły woyskowey. *Pommereuil* napisał kilka dzieł ważnych, jakiemi są: Historya wyspy Korsyki (1779); Dochodzenia źródła religiyney i polityczney niewoli ludu francuzkiego (1789); Dzieło *Epikteta* upominek nanowy rok dla duchowieństwa francuzkiego i t. d.

Biskup z *Troyes* mając kazanie w dzień *s. Genowefy* w kościele tey patronki, rzekł co następuje: „Taki widzimy upadek i zniknienie niegodnego pamięci Panteonu francuzkiego, który był jeszcze haniebnieyszym od Panteonu dawnego *Rzymu*, w którym *Jowisz* panował. Panteon ten nie był *wielkim mężom* poświęcony, jak napis jego oznaczał; lecz piekielnym bogom rewolucyi; *nie odwdzięczney oyczyzny* ofiarowany, lecz od szaloney oyczyzny (*). Wszystko rokuje nam, iż wkrótce do ostatniego śladu znikną te bezbożne obrazy, te grzeczne trofea, które szpecą jeszcze te mury i zasmucają wzrok dusz sprawiedliwych.“

Dnia 4go b. m. wybuchnął pożar w izbie straży bokowey w *Tuilleries*, lecz wkrótce ugaszono ogień.

Paryż dnia 11 stycznia.
(z Gazety Ryzk. Zuschauer.)

Dziennik Ultrystów wyraża, że powinnyby jeszcze wielkie zmiany bydź przedsięwzięte: pięć szóstych części urzędów, mają bydź dotąd przez liberalistów osadzone.

Deputowani, którzy tu przybyli, mieli już dla umówienia się, kilka zgromadzeń swoich: takie już prawie jest przekonanie, że się w izbach nowa oppozycya ukaże.

Paryż, dnia 11 stycznia.
(z Gazety Pruskiey Stanu.)

Hrabia *Mosburg*, dawnieyszey Królewsko neapolitański minister skarbu, za rządów *Murata*, pozwał przed sąd wydawcę galeryi historyczney współczesnych, za artykuł w dziele tém znayduący się, a krzywdzący jego polityczne życie.

Oddalenie się od obowiązku Hrab. *Tournon*,

(*) *Z Panteonu zdjęto jak wiadomo napis*: Aux grands hommes la patrie reconnaissante. (*Przyp. Gaz. Berl.*)

prefekta departamentu Rodanu, dało powod do nowych odmian prefektów w wielu departamentach.

W *Orleanie* urodziło się w przeszłym roku 1,394 dzieci, a umarło 1283 osób.

Na odnowienie uszkodzoney przez pożar wieży w *Rouen* złożono ofiar 95,000 fran.

Królewsko hiszpański jenerał porucznik *Espagne*, ogłasza przez gazety, że regencya hiszpańska nigdy mu żadnych poleceń nie dawała, i że podróż jego do *Werony* nie miała politycznego celu.

Pomnik w którym złożono serce Xięcia *Berry* już jest prawie skończony i zostaje tylko obłożyć marmurem.

Dziennik Rozpraw zawiera odwołanie uczynione na łożu śmiertelnym przez P. *Monnel*, byłego członka konwencyi, zmarłego w *Konstancyi*, gdzie on bawił od czasu wygnania z Francyi. Umierając *Monnel* cofnął wszystko, cokolwiek kiedy wyrzekł przeciwko religii rzymsko katolickiey, i ubolewał, że głosował na śmierć *Ludwika XVI*. Xiądz *Wahl*, prefekt kollegiaty konstancyeńskiey, stwierdził to odwołanie własnym podpisem. (*G.W.*)

Toulon dnia 24 grudnia.

(*z Gazety Pruskiey Stanu.*)

Wczora rozeszła się tu pogłoska, że hiszpański kaper 12 działowy, na wodach marsyliyskich napadał na okręty kupieckie francuzkie: pozwolił sobie przeglądać nasze okręty. Poruszenia, które na naszych okrętowych warstatach dały się widzieć, każą w nosić, że się ta pogłoska sprawdza. Królewski bryg, *Zefir*, o 6tey wieczorem wyszedł pod żagle, z poleceniem, aby podeyrzany okręt ścigał.

Tuluza dnia 2 stycznia.

(*z Gazety Pruskiey Stanu.*)

Pogłoska, że woysko wiary 40 mułów ładowanych, pod *Pobla de Lillet* zabrało, nie potwierdziła się: gdyż cały konwoy do *Belwer* w dobrym stanie przyszedł.

HISZPANIJA.

Madryt dnia 29 grudnia.

(*z Gazety ryzkiey Zuschauer*)

W całey Hiszpanii (mianowicie w Galicyi) zdające się grozić niebezpieczeństwo zza granicy, pobudza do patryotycznych składek i uzbrojeń (oprócz prawnie ustanowionego, którego zaciąg 60,000 ludzi już ukończony); szczególniey duchowni niżsi i wyżsi w tym się odznaczają. Zdaje się, że duch publiczny wcale nowy i pewny wziął obrót, a który lepiey nie może bydź udowodniony, jak przykładem miasta, które ciągle przeciwne było wszystkim nowym systematom, i naymocniey się Papieża trzymało, *np. Orihuela* w Walencyi, które tak często tajemnie bandę *Jaimego* wspierało. Nie dawno obchodzono tam z naywiększym zapałem patryotyczną uroczystość, na cześć odniesionych zwycięztw w Katalonii, a wieczorem noszono po ulicach wśród radośnych okrzyków, popiersia *Miny* i *Riego*.

Madryt dnia 1 stycznia.

(*z Gazety Warszawkiey*).

Rząd nasz odrzucił plany jenerała *Pepe*, który potém wyjechał ztąd do *Lisbony*.

Słychać o zniesieniu drugiey połowy pobieraney dotąd dziesięciny, a za to parafie mają opłacać plebanów swoich, i podatki stałe zostaną nieco powiększone, na zastąpienie uszczuplonego przez to dochodu dla duchownych wyższego stopnia.

Minister spraw wewnętrznych rozesłał następujący ważny okolnik do prefektow po prowincyach: „Rząd angielski domaga się wynagrodzenia za różne zabrane towary kupieckie od r. 1804 aż dotąd, oraz różne inne szkody, zrządzone własności angielskiey, przeznaczając tak krótki do tego termin, iż niepodobna, aby Król Jmć co w tey mierze postanowił. Lubo rząd starać się będzie jak nayprędzey porozumieć z Anglią, jednak Monarcha, dla ochrony handlu hiszpańskiego od straty, kazał mi zwrócić uwagę WPana na to, iż rozmaite okręty wojenne wypłynęły z portow angielskich, i udały się ku *Terra Firma* i *Porto Rico*; mając zalecenie, aby zatrzymywały okręty hiszpańskie, aż do ilości summy, żądaney przez Anglią. Spodziewa się Król Jmć, iż okoliczność tę, tycząca się handlu obu narodów, potrafi ułatwić w przyjacielskim sposobie. Uwiadomisz WPan konsulów w prowincyi swojey, o tym stanie rzeczy.“ Cios ten, który dotyka osady nasze, jest niespodziewany w obecney chwili. Lecz nie tak mocno czujemy tę stratę osad naszych, jak zasmuca nas myśl, iż Anglia chce nas podobno zostawić własnym siłom przeciw obcym Mocarstwom. Pan *A' Court*, poseł angielski, oświadczył wyraźnie w nocie podaney ministrowi naszemu, iż środek, jakiego się Anglia chwyciła, nie ma nic wspólnego z postanowieniem kongresu względem Hiszpanii, i że mimo tego Anglia chce zachować nayściśleyszą neutralność, a wysłanie eskadry ma jedynie na celu zabezpieczenie interessow Anglii w obecnym stanie rzeczy.

ANGLIA.

Londyn dnia 7 stycznia.

(*z Gazety Warszawskiey*)

Dochody nasze krajowe we 4ch ostatnich miesiącach wynosiły 13,171,241 f. st., a zatem blizko 400,000 f. st. mniey, jak w tychże miesiącach r. 1821, co pochodzi ze zmnieyszenia podatków. Dochod z ceł, lubo w ostatnim kwartale znacznie się zmnieyszył, jednak przez ciąg roku przewyższył dochod r. 1821 summą 251,000 f. st. Jest to dowodem, iż handel wywozowy angielski znacznie się podniosł. Akcyza, z którey można brać miarę o konsumpcyi wewnętrzney, powiększyła się także. W ogólności, przeszłoroczne dochody krajowe były większe ilością 830,000 f. st., w porównaniu z dochodami r. 1821.

Niedawno odprawiło się w *Norwich* zgromadzenie wieśniaków hrabstwa *Norfolk*, i przyjęto wniesioną przez P. *Cobbet* prośbę do Parlamentu, aby uchwalił sprzedaż części własności kościelnych i dóbr koronnych, na zapłacenie długu narodowego.

Wychodząca w *Gibraltarze* gazeta pod d. 24 grudnia, donosi, iż Cesarz marokański, *Muley Soliman*, umarł d. 28 listopada w *Maroku*. Przed śmiercią zrobił testament, w którym synowca swego i zięcia, *Muleja Abderrhamana*, mianował następcą po sobie. Ogłoszono go już Cesarzem w miastach *Maroku*, *Fez*, *Mequinez* i *Tetuan*.

Pan *Ravenga*, który tu przybył w charakterze posła rzeczypospolitey kolumbiyskiey, mając tylko pełnomocnictwo od władzy wykonawczey swego kraju, nie może nic działać względem pożyczki, o którą zmarły Pan *Zea* rozpoczął układy. Posiadający papiery skarbowe kolumbiyskie czekać muszą postanowienia w tey mierze kongressu, który się d. 1 stycznia miał rozpocząć.

Lord *Sommerset* udał się ztąd do *Madrytu*, gdzie będzie obecnym na układach między Francyą a Hiszpanią. Słychać, iż ma zlecenie, aby nie dopuszczał zerwania tych układów, choćby się nawet okazały nieporozumienia między temi obu Mocarstwami.

Rozchodzące się w *Paryżu* pogłoski o woynie, rządziły także spadnienie ceny papierow skarbowych w *Londynie*.

Xiążę *Sussex* jest bardzo chory, i lękają się o jego życie.

(*z Gaz. Rysk. Zusch.*) Gazeta *Times* zapewnia, iż żaden rozsądny człowiek nigdy temu nie wierzył, że się Król ma zaślubić z Lady *Conningham*. — Sąd przysięgłych w *Dublinie*, uznał niewinnymi, oskarżonych o znieważenie Vice-Króla, oprócz dwu, których sprawcami buntu oświadczył. Ze zaś bunt nie może bydź zrobiony z mnieyszey liczby, jak trzech; przeto i ci na porękę wypuszczeni zostali.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 18 grudnia

(*z Gazety Warszawskiey*).

Dnia 16 b. m. były długie obrady stanow względem powiększenia woyska. Milicya ma być wcielona do woyska liniowego. Nazajutrz obrano członków sądu, mającego dawać baczność na wolność druku. Doniesiono oraz, iż Król przyjął ła-

stawie deputacyą stanow, i obiecał zatwierdzić podane uchwały.

Zdaje się, iż Królowa nasza nie będzie mieszkała w Hiszpanii, lecz uda się albo do Francyi, albo do *Neapolu*, albo do Xiężny Lukieskiey, siostry swojey.

WŁOCHY.

Ankona dnia 27 grudnia.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Dziś przybył tu arcybiskup *Germano z Patrasso*, z synem *Pietry*, beja *Mainy*; lecz nie pozwolono im udać się w dalszą zamierzoną drogę.

AMERYKA.

Nowy Orlean dnia 17 października.
(*z Korrespondenta Warszawskiego.*)

Według listów ze stanów Zjednoczonych, panuje w *Nowym Orleanie* żółta gorączka z nayWiększą gwałtownością. Cała sztuka lekarzy niknie przed śmiertelném działaniem tey choroby. Całe rodziny wymierają w przeciągu tygodnia. Powietrze jest zupełnie zarażone, a w mieszkańcach trudno spostrzedz ślady staranności o siebie samych. Skoro kto umrze, grzebią go i zapominają o tém, do takiego stopnia śmierć utraciła tam swoję straszliwość.

Rio Janeiro dnia 22 października.
(*z Korrespondenta Warszawskiego*)

Podług listów, z tey stolicy otrzymanych, eskadra do Bahii wyprawiona powrócić musiała: gdyż odkryto spisek pomiędzy maytkami, po większey części europeyczykami, którzy mieli zamiar oficerów wymordować i okręty wydadź nieprzyjaciołom. Blisko 100 neapolitańskich lazaronów, służących na okrętach, odkryli ten spisek: rozgniewani, iż ich do tajemnicy nie przypuszczono, a tak zdołano zawczasu zbuntowanych maytków uwięzić. Też listy donoszą, iż gdy brezyliyski Cesarz, *Piotr I*, na tron wstępował, nie położono mu żadnych warunków, nie żądano od niego zapewnienia, iż przyymie mającą się utworzyć nową konstytucyą, nie wyznaczono nawet czasu, w którym deputowanych ma zwołać.

Hawanna dnia 6 listopada.
(*z Korrespondenta Warszawskiego.*)

Nigdy bardziey (donoszą z *Kuby*) nie potrzebowaliśmy pomocy wojennych okrętów angielskich jak w tych czasach: gdyż rozboynicy morscy, których dotąd amerykanie północni powściągali, teraz przy samych brzegach naszey wyspy dopuszczają się bezprawiów. Podobne oświadczenie niemocy władz rządowych na wyspie Kubie (czyni uwagę dziennik *Kuryer*) podaje dogodny pozór, jeżeli nie zajęcia wyspy na posiadłość, to zabezpieczenia jey od napadów, a tym samym udzielenia pomocy żeglującym kupcom.

Washyngton dnia 19 listopada.
(*z Korrespondenta Warszawskiego*).

Posiedzenia kongressu Stanów Zjednoczonych rozpoczną się tu d. 2 przyszłego miesiąca. Słychać iż Stany zaymą się ważnemi przedmiotami.

Pewny podróżny, który opuścił *Kartagenę* d. 23 października, opowiadał w *Norfolk*, iż jenerał *Montilla* mianowany dowódzcą brzegów nadmorskich, powiększał swóy oddział, a jenerał *Paez* miał stanowisko pod *Puerto Cabello*. Podług ostatnich doniesień *Morales*, zostawiwszy w *Maracaibo* 200 żołnierzy, udał się w głąb kraju w tajemnem przedsięwzięciu. Tymczasem flota jego z dwóch fregat 44rodziałowych, jednego bryga o 28 działach i 5 innych statków złożona, zdołała żołnierzy jego przewieść z jednego na drugie mieysce pobrzeża. Flota nieprzyjacielska od czasu odstąpienia od oblężenia twierdzy *Puerto-Cabello* znacznie zmnieyszona, nawet na pozór wzbraniać tego nie mogła. Rząd wyprawił dwóch posłańcow do *Boliwara*, aby śpiesznie powracał i działania *San Martina* wspierał nowemi posiłkami; lecz kongres krajowy niechętnie zezwolił na użycie w tym celu swojego głównego woyska.

Washington dnia 6 grudnia.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Poselstwo Pana *Monroe*, prezydenta Zjednoczonych Stanów, którym tegoroczny kongres d. 3 b. m. zagaił, tak się kończy: „Widzicie WPanowie z wystawionego wam obrazu, iż nieporozumienia, które względem stosunków handlowych z Francyą i Anglią zachodziły, zostały ulatwione pod warunkami dla obu stron chlubnemi; iż interessa nasze skarbowe są w nader kwitnącym stanie, a dochody wystarczają zupełnie na wszystkie potrzeby krajowe; iż woyskowa potęga nasza jest dobrze urządzoną; iż zakładanie twierdz i wszystkie roboty korpusu inżynierów i artylleryi, znacznie się posunęły; iż podobnież idzie budowa okrętów wojennych; iż potęga nasza morska jest w naylepszym stanie, i na wszystkich morzach, gdzie się znayduią okręty dla obrony handlu naszego, bywa szanowaną; iż płody rękodzielni naszych są tańsze i lepsze; iż obrachunki z prywatnemi osobami znacznie postąpiły, i że nakoniec we wszystkich wydziałach administracyi, naywiększą oszczędność zaprowadzono. Inne przedmioty zwracają także uwagę naszę: bo Zjednoczone Stany, zaymując mieysce w rzędzie narodów, mają prawa do utrzymania, powinności do wypełnienia, i niebezpieczeństwa do pokonania. Spodziewano się iż pokoy między Hiszpanią a niepodległemi rządami na południu Zjednoczonych Stanów, do tego czasu zawartym będzie. Gdy długie doświadczenie dowiodło, iż rządy te zdołały utrzymać udzielność którą ogłosiły, domyślano się więc, iż inne Mocarstwa póydą za przykładem Zjednoczonych Stanów; i rządy te uznają, i że sama nawet Hiszpania, powodowana szlachetnemi i wspaniałemi uczuciami, zakończy niepożyteczną i zgubną woynę przez pokoy, oparty na tey zasadzie. Mamy nadzieję, iż to wkrótce nastąpi. Zjednoczone Stany, utrzymując swoję neutralność, i przez ciąg woyny, każdey wojującey stronie jednakowe prawa przyznając, powinny nawzajem, stosownie do powszechnie uznanego prawa narodów, wymagać równie ścisłego szanowania praw swoich. Spodziewamy się więc zaniechania rozbojów morskich i zamknięcia rozległych brzegów, które dla zbyt szczupley, użytey do tego potęgi, nie może wziąć należytego skutku. Europa nie jest jescze spokoyną, i nie ma pewności, czyli zachodzące między Rossyą a Turcyą nieporozumienia poprzyjacielsku będą załatwione. Nie można bez tkliwego uczucia pomyśleć o uczuciach, jakie trapią Grecyą.“ Mówi daley prezydent o przedsięwzięciu Greków, a następnie o Hiszpanii i Portugalii.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(*z Korrespondenta Warszawskiego*)

Pewny jegomość w *Londynie* miał być osadzonym w więzieniu za długi; przyjaciele, chcąc go uratować, rozgłosili że umarł; jakoż trumnę z zwykłym obrzędem w puszczono do ziemi na cmętarzu. W kilka dni jeden z wierzycieli postrzegł ducha nieboszczyka, z początku przeląkł się niezmiernie, lecz gdy drugi wierzyciel nie tyle trwożliwy, także uyrzał podobneż widziadło, wyobrażając zupełnie zmarłego dłużnika, chciał się istotnie przekonać; udał się więc do policyi, wykopano trumnę, otworzono i znaleziono w mieyscu trupa kamienie. Śledzą troskliwie tego upiora.

Podług wyciągu z xiąg urzędowych okazuje się, iż od dnia 1 stycznia roku 1822 do dnia ostatniego grudnia tegoż roku w mieście *Wiedniu* i jego przedmieściach urodziło się 12415 dzieci, a umarło 11.828 osób. Naywięcey ludzi umarło w miesiącu sierpniu. W liczbie zmarłych było 41 osób, które przeszło 90, a dwie które 100 lat przeżyły. Wodna puchlina zdawała się bydź panującą w tym roku chorobą, gdyż 1459 osób ze świata zebrała. Na ospę naturalną umarło 233 dzieci. Zawarto w tymże czasie 2342 ślubów małżeńskich.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.